

Utlåtande gällande tillämpningsdirektiven för färdtjänst enligt handikappservicelagen / Råd för personer med funktionsnedsättning 11.1.2024

Rådet för personer med funktionsnedsättning har på sitt möte 11.1.2024 behandlat förslaget på tillämpningsdirektiv för färdtjänst enligt handikappservicelagen i Österbottens välfärdsområde. Påverkansorganet ger följande utlåtande till välfärdsområdets styrelse inför behandling av direktiven den 22.1.2024.

Färdtjänst är en viktig serviceform för personer med olika funktionsnedsättningar. Det är viktigt att påverkansorganet har möjlighet att höras och att ge sina synpunkter på tillämpningsdirektiven. Vi önskar att våra synpunkter syns i de slutliga direktiven samt att det fortsättningsvis görs en uppföljning en gång per år där påverkansorganen tas med i uppföljningen så att klientperspektivet beaktas. Detta gäller inte enbart för färdtjänst och service som stöder rörlighet utan även andra direktiv.

Enligt 8 § i handikappservicelagen ska välfärdsområdet ordna med skälig färdtjänst om personen på grund av sin funktionsnedsättning eller sin sjukdom behöver tjänsterna för att klara av regelbundna aktiviteter, även arbete. Färdtjänsten är en viktig service som hjälper personer med funktionsnedsättning att klara sig på egen hand och att kunna delta i samhället. I lagen finns det inget skrivet om att arbetsresor inte hör till färdtjänsten men ändå står det i tillämpningsdirektiven att arbetsresor under arbetsdagen inte kan användas som färdtjänst. Enligt 6 § i handikappserviceförordningen skall färdtjänst ordnas för personer som avses i 5 § så, att de förutom de resor som är nödvändiga med tanke på arbete och studier även kan företa minsta aderton sådana månatliga enkelresor som hör till dagliga livet. Speciellt den sista meningen i paragraf 6 är viktig, dvs. "de resor som är nödvändiga med tanke på arbete". Därmed begränsar inte lagen resornas antal per dag, lagen begränsar enbart fritidsresornas antal och det geografiska området. Rådet för personer med funktionsnedsättning anser att det måste vara möjligt att använda färdtjänst även för arbetsresor – sysselsättningen skall inte försvåras p.g.a. funktionsnedsättning. Detta betonades även i utlåtandet som rådet för personer med funktionsnedsättning gav i november 2022 gällande färdtjänsten. Ett förslag från rådet för personer med funktionsnedsättning är att arbetsgivaren betalar normal km-ersättning och övergående del går via färdtjänstresor. Tröskeln att anställa personer med funktionsnedsättning blir då lägre. Även resor vid arbetsintervjuer behöver ingå i resor som kan användas som färdtjänst. Till studieresor bör även studier på andra stadiet tas med.

Vi framhåller att systemet med bekant taxi behöver finnas, det inger en trygghet att veta vilken taxi som kör en och att man känner taxichauffören. Tolkningen av vem som kan följa med i taxin behöver vara bredare. Begreppet ledsagare ger ett kliniskt intryck så texten kunde omarbetas så att det tydligare kommer fram att den som följer med på resan kan vara t.ex. familjemedlem eller vän.

I direktiven kunde det tydligare komma fram att antalet färdtjänstresor är minst 18 resor per månad och att beslutet görs individbaserat. Det viktigt att ha möjlighet att delta i till exempel hobbyer, kulturella evenemang och förtroendeuppdrag samt vara med vänner och då behöver antalet resor vara tillräckligt många. I direktiven kunde det preciseras att individuella behov tas i beaktande vid beslut om antalet resor per månad och att det är möjligt att få flera än 18 resor. Direktiven att färdtjänst enbart kan göras till grannkommuner är även en begränsande faktor för att kunna leva ett liv som andra utan funktionsnedsättning.

Vi hoppas att våra åsikter tas i beaktande då tillämpningsdirektiven för beviljande av färdtjänst och service som stöder rörlighet i Österbottens välfärdsområde uppgörs och då styrelsen tar det slutgiltiga beslutet. Syftet med lagstiftningen är att främja förutsättningarna för personer med funktionsnedsättning att leva och vara verksamma som jämbördiga medlemmar av samhället samt att förebygga och undanröja olägenheter och hinder som funktionsnedsättningen medför. Vi ska kunna fungera jämlikt med alla andra i samhället och detta borde vara ledstjärnan vid beslutsfattande om servicens tillämpningsdirektiv.